

Náhradní rodinná péče v České republice a zkušeností přímých aktérů

Shrnutí závěrů výzkumu, přehled potřeb dětí a náhradních rodin
a doporučení pro praxi

www.nahradnirodina.cz

www.nadacesirius.cz

www.nadacesirius.cz

Projekt Centrum podpory NRP je realizován za podpory Nadace Sirius

Shrnutí závěrů výzkumu

Cíl výzkumu:

- Zmapování situace
- Potřeby dětí a rodičů
- Služby

Zmapování situace

Vnímání systému NRP

1. Omnibus – společnost ČR vnímá pěstounství jako „skrytou adopci“, není připravena na „profesionální pěstounství“
2. Hodnocení poslední změny systému:
 - Shoda – chaotičnost, nepřípravenost v zavádění systému:
 - nejasné uzavírání dohod
 - financování služeb
 - komunikace s biologickou rodinou aj.
 - Problémy v motivaci zájemců o PPP

Zmapování situace

OSPOD

Spíše skeptický postoj ke změně

- přetrvávající resortismus,
- velký objem administrace,
- nedostupné sociální bydlení,
- nedostatek odborníků apod.

- zlepšení vzdělávání náhradních rodičů,
- nárok rodin na služby,
- zážitkové kurzy setkávání náhradních rodičů.

NNO

Změna jako naděje v lepší systém

- neřešení sanace biologické rodiny,
- problematické vzdělávání příbuzenecké pěstounské péče,
- nedostatek podpory pro adoptivní rodiny,
- problematika párování dětí,
- nedostatečná podpora mladistvých při odchodu z NRP

Zmapování situace

3. Rozdělení kompetencí

- *Není zcela vyjasněné mezi NNO a OSPOD, místní odlišnosti*

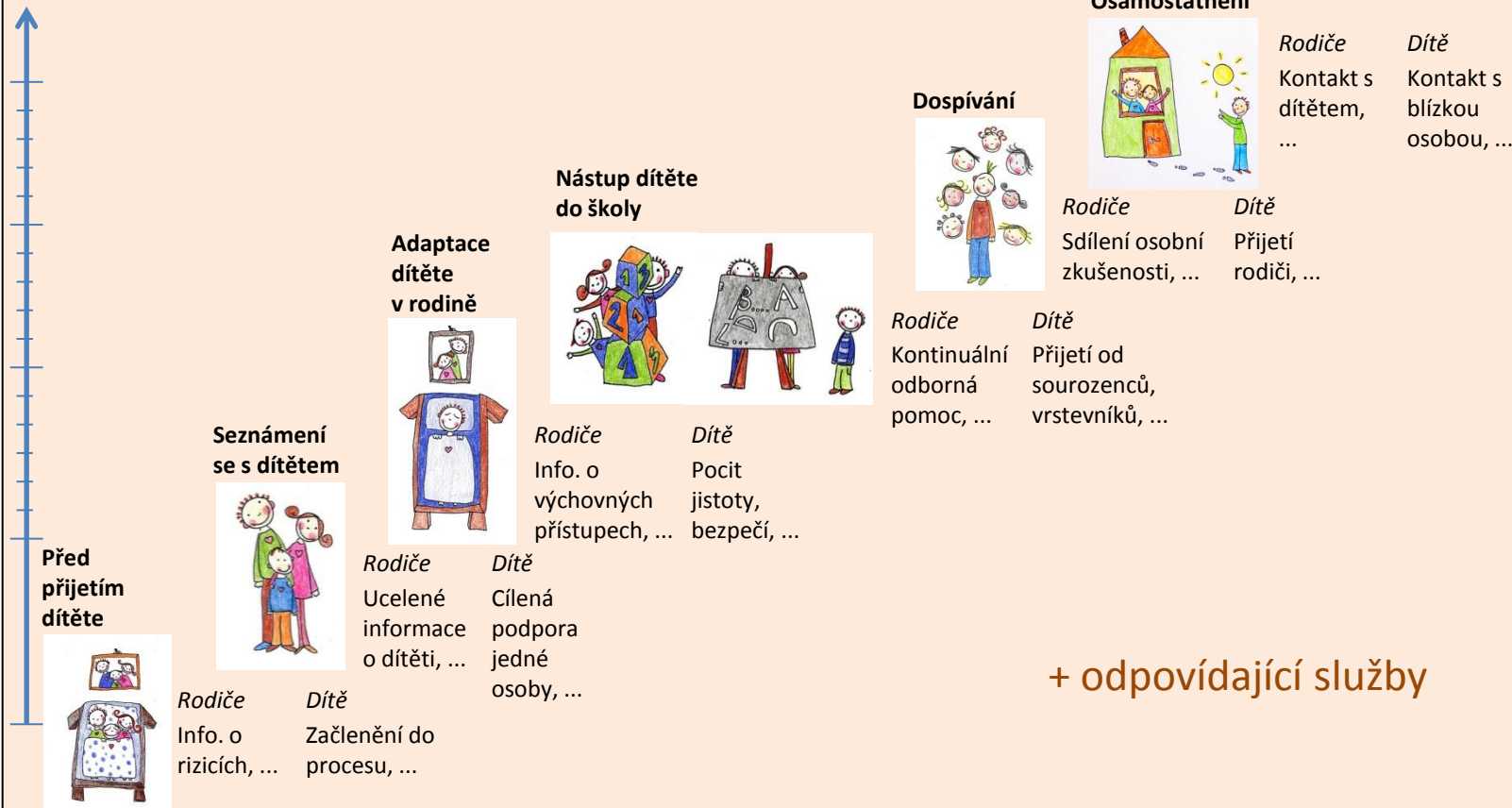
OSPOD

Nedostatek času a kapacity – přenechání NNO

NNO

Problém rolí a postavení OSPOD a náhradních rodičů (OSPOD pomáhá a současně kontroluje a rozhoduje), mezi nimi by měly stát NNO

Přehled potřeb dětí a náhradních rodin

Doporučení pro praxi

1. zavést funkční systém prevence v rodinách, tj. nejen řešit následnou sanaci rodiny po odebrání dítěte, ale již snaha zabránit rozpadu rodiny;
2. zvyšovat vzdělání pracovníků v NRP a zavádět standardy pro oblast NRP. Porozumět novému pojetí náhradní péče:
 - vymezit kritéria výběru, profil a kompetence osvojitelů a pěstounů,
 - párování dětí a rodičů – hledání rodičů podle potřeb dítěte,
 - náhradní péči by měla být kontinuální proces - systematicky pracovat na dlouhodobějším směřování péče o dítě ať již sanací biologické rodiny, nebo hledáním vhodné dlouhodobé náhradní péče,
 - dítě jako subjekt péče, který je schopen reflektovat své potřeby a vyjádřit svá přání (slyšet hlas dítěte a nespoléhat pouze na expertizu odborníků),
 - důležitost stálého sociálního pracovníka pro konkrétní dítě, k tomu vhodné organizační zajištění na OSPOD;

3. posílit počet terénních pracovníků OSPOD, aby mohly zajišťovat činnosti, na které v současnosti nemají mnohdy kapacitu;
4. do rozhodování o osudu dítěte zapojit samo dítě;
5. kontakt dítěte v náhradní péči s biologickou rodinou musí probíhat tak, aby nepoškodil dítě (nutný souhlas/přání dítěte, slyšet názor dítěte a brát ho vážně, volit vhodný průběh setkání, asistenční služba - mediátor setkání atd.);
6. do rozhodnutí rodiny o přijetí dítěte zahrnout také děti v rodině již žijící, zahrnout je do přípravy a důkladně se jim věnovat i po přijetí dítěte do péče (setkání s ostatními dětmi atd.);
7. zabezpečení dostupnosti služeb pro náhradní rodiče v praxi (nejen legislativně);
8. zahrnutí adoptivních rodin do systému podpory/financování služeb;
9. řešení podpory mladistvých odcházejících z náhradní péče, následná péče;
10. rozdělení kompetencí mezi OSPOD a NNO

Systemová doporučení

1. vytvoření jednotné koncepce péče o dítě a rodinu a stanovení jedné instituce (MPSV);
2. zavedení institutu dětského ombudsmana;
3. důsledné využívání možností stávající právní úpravy, kdy její výklad musí být podmíněn zájmy dítěte;
4. širší zapojení subjektů mimo oblast státní správy a samosprávy do procesu NRP (vyhledávání pěstounů, zajištění služeb poskytovaných pěstounům atd.) včetně přijetí právní úpravy zakotvující odpovědnost těchto subjektů za svou činnost;
5. větší diferenciaci druhů pěstounské péče;
6. zavedení institutů prevence (současná právní úprava je institucionalizovaná až od momentu, kdy situace v rodině již není řešitelná);
7. přijetí komplexní právní úpravy následné péče (smyslem a cílem systému je zapojení mladistvých z náhradní rodinné péče do společnosti)

Děkujeme za pozornost!

**Středisko náhradní rodinné péče, spolek
PhDr. Věduna Bubleová, Mgr. Ondřej Novák**

Jelení 91,118 00 Praha 1
Tel./fax: +420 233 355 309
Infolinka: +420 233 356 701
info@nahradnirodina.cz
www.nahradnirodina.cz

Projekt Centrum podpory NRP je realizován za podpory Nadace Sirius